

גיליון א'

י"ז חשוון תש"פ

שאלה 1 - חילוק בדין שליח לדבר עבירה בשוגג

בפרק מרובה עט.) מביאה המשנה תנאי בחיובו של הגנב בתשלומי כפל ובתשלומי ארבע וחמשה, והוא, שאין הגנב מתחייב בהם אלא כשעשה בשעת הגניבה **"מעשה קנין"**, היינו מעשה שהיה מועיל לקנות את הגניבה אילו היה בא לקנותה מהבעלים מרצונם, כגון **"משיכה"** או **"הגבהה"**.

ודנה המשנה לגבי תשלומי הגניבה בגנב שלא עשה את מעשה הגניבה בעצמו **אלא ע"י אדם אחר**. ולפי שיטת רש"י שם, מדובר באופן שהגנב שלח אדם לאחר הבעלים, ואמר לו קח את הבהמה משם ותשמור לי אותה.

הדין הוא שבמקרה שהשומר **הגביה** את הבהמה, או שהוציא אותה מרשות הבעלים - שעשה בה **משיכה**, מכיון שההגבהה והמשיכה הם **מעשה קנין**, אע"פ שלא גנב בעצמו, הרי **השומר נחשב כ"שלוחו"** לגניבה זו, ומתחייב הגנב על מעשיו של השומר.

ומקשים התוס' (ד"ה נתנו) שהרי **"אין שליח לדבר עבירה"**, והשולח את חברו לגנוב עבורו אין המשלח מתחייב, אלא השליח, וכיצד מתחייב הגנב על מעשי השומר. ותירצו שהכלל **"אין שליח לדבר עבירה"** נאמר דווקא במקום **שהשליח יודע מהעבירה**, אבל כאן שהשומר סבור שהבהמה היא של הגנב, יש שליחות לדבר עבירה והמעשה מתייחס למשלח - הגנב.

וקשה על דברי התוס' מגמ' בפרק המניח (לב:) לגבי שליח בית דין שהוסיף למי שנתחייב מלקות, מכה אחת יותר ממה שאמרו בית דין שהוא יכול לסבול, ומת הנלקה מחמתה, הדין הוא **שהשליח בית דין גולה כדין הורג בשוגג**.

ומעמידה הגמרא שמדובר שהדיין עצמו טעה במנין, וכיון שהשליח היה לו למנות בעצמו ולא לסמוך על מנינו של הדיין, אינו נחשב כאנוס אלא כשוגג.

וקשה מדוע השליח גולה, הרי הוא סה"כ שליח, ובית דין הוא המשלח, אלא י"ל שכיון ש**"אין שליח לדבר עבירה"**, והוספת מכה אחת יותר נחשבת עבירה, לכן המעשה מתייחס לשליח בית דין ולא למשלחם - הבית דין.

ומכאן מוכח שאומרים **"אין שליח לדבר עבירה"** גם באופן שהשליח לא ידע, כמו כאן שהדיין טעה בספירת המלקות ולא השליח.

וקשה מה החילוק בין:

שליח בית דין שאומרים "אין שליח לדבר עבירה" גם אם השליח לא יודע, לבין שומר שנשלח לגנוב חפץ, שכיון שלא ידע מהגניבה נחשב שלוחו של הגנב, ולא אמרין "אין שליח לדבר עבירה"?

שאלה 2 - חילוק בדין עשיית מצוות במקום נקי

הביאור הלכה (סימן תקפח ד"ה שמע) מביא לעניין מצוות תקיעת שופר בראש השנה שאם תקע בשופר במקום המטונף מצוה או מי רגלים, או בבית הכסא, צריך לחזור ולתקוע.

ומביא לכך שני טעמים, האחד, דכיוון שהדין הוא שצריך כוונה לצאת ידי המצווה שציוונו השם יתברך, זה עצמו גם כן נחשב כדברי תורה, ולא גרע מהרהור בדברי תורה שאסור במקום שאינו נקי.

והטעם השני, דאין לעשות עבודת ה' דרך ביזיון והוא בכלל ביזוי מצווה.

והנה ראה שו"ע (י"ד סימן רנ"ד סעיף ג') שם נפסק שאין עומדין מפני חכם לא בבית הכסא ולא בבית המרחץ.

ובפתחי תשובה שם מביא בשם הגהות טורי אבן כי דין זה חל רק על רבו שאינו מובהק או בשאר חכם שיש עליו רק דין כיבוד.

אבל באביו או ברבו מובהק שיש גם דין של "מורא" צריך לקום מפניהם גם בבית הכסא ובמרחץ.

וקשה מה החילוק בין:

מצוות תקיעת שופר, דאמרין שאסור לקיים מצוות במקום המטונף - אי משום הטעם של איסור הרהור בדברי תורה במקום שאינו נקי ואם משום הטעם של ביזוי מצווה,

לבין מצוות כיבוד ומורא אב שנפסק שחייבים לקיים המצווה גם בבית הכסא ובמרחץ.

בכל שבועיים יפורסמו 2 שאלות

ניתן לשלוח תשובות עד ראש חודש

- א. שליחת תשובות באופנים דלהלן:
 - נציג בישיבה \ כולל
 - פקס - 1532-9922143
 - מייל - a9922143@gmail.com
 - נדרים פלוס - קופת חילוקא (שליחת טופס מיוחד)
- ב. יש לצרף לתשובה - פרטים אלו: שם \ משפחה \ ישיבה-שיעור \ כולל \ טלפון \ מספר השאלה.
- ג. תשובות שנמסרות בכתב יד - יש לכתוב בכתב ברור וקריא, תשובות שימסרו בכתב לא ברור וקריא לא יכנסו להגרלה.
- ד. להשתדל לכתוב תשובות באופן קצר ותמציתי.
- ה. מומלץ להביא מקורות לתשובות.

מילגות למשיבים:

- בכל ראש חודש תערך הגרלה בין המשיבים, ויפורסמו שמות הזוכים.
- על כל עניית תשובה יש זכות אחת לכניסה להגרלה.
- ההגרלה תערך על כרטיסי "שי-כארד" שניתן לממשם בעשרות חנויות בבית שמש
 - 4 פרסים של ₪ 300
 - 4 פרסים של ₪ 100
 - 12 פרסים של ₪ 50
- הגרלה נוספת בין כל המשיבים על פרסים יקרי ערך!!!
- אי"ה לקראת סוף זמן קיץ יצא לאור קונטרס עם השאלות והתשובות הנבחרות.